

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

Oslo, 17. februar 2016
Vår ref.: INNVA

Deres ref.: 14/7171

HØRINGSUTTALELSE – FORSLAG TIL ENDRING I UTLENDINGSFORSKRIFTEN – VARIGHET AV INNREISEFORBUD

Innledning

Juss-Buss er et studentdrevet rettshjelptiltak som gir gratis rettshjelp i enkeltsaker der dette ikke dekkes av det offentlige. Vi har 45 års erfaring med rettshjelpsarbeid og oppsøkende virksomhet. Gjennom vår saksbehandling tilegner vi oss erfaring som vi anvender i vårt rettspolitiske arbeid. I 2015 behandlet utlendingsrettsgruppa 986 saker, hvorav 178 saker gjaldt utvisning. Juss-Buss arbeider med å endre rettstilstanden der vi mener at den ikke er tilfredsstillende for våre klientgrupper, og på bakgrunn av dette ønsker vi å komme med noen kommentarer til forslaget om innføring av et tiårig innreiseforbud.

Generelt om utvisning

I utgangspunktet er Juss-Buss kritiske til utvisning med innreiseforbud som en reaksjon på lovbrudd. Utvisning er et svært inngripende vedtak som ofte oppleves som en strengere reaksjon enn fengselsstraff. I en straffesak får tiltalte bistand fra advokat, noe man ikke har krav på i en utvisningssak. Den tiltalte har dessuten en langt bedre mulighet til å forklare saken sin enn hva som er tilfellet når det fattes vedtak om utvisning. Vår erfaring er at vedtak om utvisning noen ganger blir fattet på feil grunnlag. Juss-Buss ser også at mange av våre klienter ikke har forstått vedtaket og betydningen av et innreiseforbud. Vi stiller dermed spørsmål ved om forvaltningen oppfyller sin veiledningsplikt i disse sakene, og om rettssikkerheten er tilstrekkelig ivaretatt.

Våre kommentarer til forslaget

Juss Buss er bekymret for at innføringen av et tiårig innreiseforbud vil medføre en generell skjerpelse av reaksjonen i utvisningssaker. Vi er derfor negative til forslaget.

For det første er de norske utvisningsreglene allerede svært strenge sammenlignet med andre nordiske land. I forslaget vises det blant annet til at Sverige og Finland ikke har varig innreiseforbud, og at innreiseforbudet som hovedregel ikke skal overstige fem år. Departementet viser også til andre europeiske lands rett, hvorav noen opererer med et tiårig innreiseforbud. Juss-Buss savner imidlertid en klargjøring av hvilke europeiske land vi sammenligner oss med, ettersom det er stor forskjell på europeiske rettskulturer.

For det andre mener Juss-Buss at forslaget ikke er egnet til å ivareta hensynet til barnets beste. I forslaget hevder departementet at et tiårig innreiseforbud kan være et alternativ til varig der utlendingen har barn i Norge. Juss-Buss minner om at utlendinger med barn i Norge som hovedregel ikke skal utvises varig, jf. gjeldende utlendingsforskrift § 14-2 tredje ledd. Etter dagens regelverk skal det derfor som utgangspunkt ikke gis innreiseforbud på mer enn fem år i disse tilfellene. Juss-Buss er bekymret for at forslaget vil føre til at flere utlendinger med barn i Norge vil få et tiårig innreiseforbud.

Vi viser også til at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle saker der barn berøres, jf. Barnekonvensjonen artikkel 3. FNs komité for barns rettigheter har allerede flere ganger uttrykt bekymring for om barns rettigheter blir tilstrekkelig ivaretatt når en forelder utvises fra Norge¹. Et tiårig innreiseforbud er enda mer inngripende overfor barna som berøres. Juss-Buss mener derfor at forslaget kan være i strid med våre internasjonale forpliktelser.

For det tredje ligger det i begrepet tidsbegrenset innreiseforbud at utlendingen har muligheten til å vende tilbake til Norge. Ti år er svært lenge å være borte fra det norske samfunnet, og Juss-Buss er bekymret for at det vil være vanskelig å reintegrere utlendingen etter så lang tid. Denne konsekvensen er ikke vurdert i forslaget.

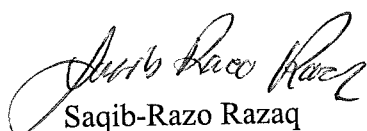
Alternativt forslag til forskriftsending

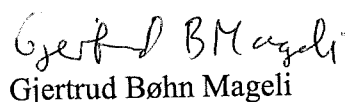
Juss-Buss mener at et eventuelt tiårig innreiseforbud kun skal kunne benyttes i de samme tilfellene som varig, og ikke som et alternativ til kortere innreiseforbud. Vi foreslår derfor å stryke forslagets bokstav d), og omformulere gjeldende bokstav c) til "ti år eller varig". Dette vil gjøre det helt klart at det skal være den samme vurderingen for ti års innreiseforbud som for varig innreiseforbud.

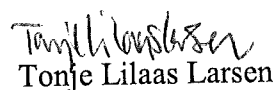
Avsluttende kommentarer

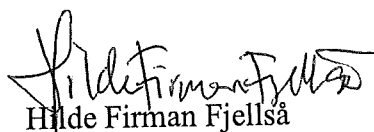
Juss-Buss er negative til forslaget slik det foreligger i dag. Utredningen er mangelfull, og departementet begrunner ikke godt nok hvorfor de mener at det er nødvendig å innføre et ti års innreiseforbud. Vi vil også understreke at et tiårig innreiseforbud er et veldig inngripende vedtak, noe som ikke er tilstrekkelig vurdert i departementets forslag. Videre mener vi at et slikt forslag krever helt klare retningslinjer for hvordan det skal praktiseres, noe vi savner i dette høringsnotatet. Et vedtak med så store konsekvenser for utlendingen kan ikke være opp til utlendingsmyndighetenes frie skjønn, slik departementet legger opp til.

Mvh,
Juss-Buss v/Utlendingsrettsgruppa
Tlf.: 2284 2900

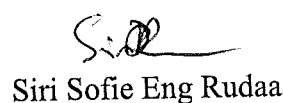

Saqib-Razo Razaq

Gjertrud Bohn Mageli

Tonje Lilaas Larsen

Hilde Firman Fjellså

Ingeborg Folkestad Breistein

Siri Sofie Eng Rudaa

¹ Sist i avsluttende merknader til Norge fra FNs komité for barns rettigheter (2010), http://barneombudet.no/sfiles/29/32/2/file/avsluttende-merknader_norge.pdf